

LEGILE ROMANE.

(Din Universu.)

Spiritulă cellă practică allă Romaniloră își îndreptă forțe timpuriu attentionea sa spre cea mai necessaria si mai folositoră dintre toate scientiele în unu stată bine organizatū, adeca spre Teoria legiloră, care ei o desvoltara cu cea mai mare precisione si o pusera în lucrare cu cea mai rigoroasă diligentia. În această sfera scientifica Romanii întrecura pre toate nationile anticității, si lassara departe din deretulă loră pre greci, de la cari împrumutara mai în urma celledalte scientie. Prin puterea legiloră tinura în friu pre poplii subjugați cu armele, si prin inspirarea ordinii provenitorie din acelle-ă întinsera cultura între nationile barbare. Aceste legi stetera în puterea loră cândū barbarii resturnara imperiulă Romanū, si servira acestor-ă de principie pentru întroducerea ordinii în statele celle formate de ei. Aceste legi servira de fundamentū tutoră stateloră europene cari începura a se redica cu încetulū din întuniculă evului-mediū, si lucescū pîna astazi ca nisce raze în toate legislationile stateloră moderne. Noi vomū încercă aici sa arretămū câtū mai pre scurtū desvoltarea acestei scientie si aplicarea ei, din timpurile celle mai vechi pîna cândū ajunse la completa sa realisatione.

Guvernulă primitivū allă Romei fū compusū cu întelleptione politica, din unu Rege electivū, din unu consiliū de nobili si din o adunare generala a poplului. Dregatoriulū supremū era însărcinatu cu toate lucrurile de resbellū si de religione; ellū propunea singurū legile cari se desbatea în senatū, si cari în fine se întariă sau se reiectă dupa pluralitatea voturiloră în celle trei-zeci de curie alle cetății. Romulu, Numa si Serviu Tulliu sunt cei mai vechi legislatori ai Romaniloră, si

fiacare dintre ei are legi speciale pentru una din celle trei divisioni generale alle jurisprudentiei. Întelleptionii cellei necondusse de nimine a lui Romulu se attribuescū legile despre casatoria, despre educationea copiiloră si despre autoritatea parintésca, cari se parū ca si tragū originea din natura însăși. Numa zicea ca a primitū de la nimfa Egeria, în conversationile nocturne, legile despre dreptulă gențiloră si cultulă religiosū care lū întrodusse. Serviu assieză legile civile dupa esperientia sa; ellū bilancia drepturile si averile cellorū siēpte classe de cetatiani, si assicură, prin cinzeci de regulamente nouē, ținerea contracteloră si punirea criminiloră. Statulă care lū applecasse ellū cătra democratia, se scāmbă în despotismū abstrariū suptū Tarquiniū cellū din urma; si cândū dregatoria regala se desfiencia, patricii usurpara tota autoritatea. Legile regale se facura odiose sau cazura din usū; popii si nobilii conservara în secretū acestū depositū misteriosū; si siēsse-zeci de anni în urma, cetatianiū Romei se totū plāngea ca ei se guvernēza prin parerea arbitraria a magistratiloră. Insa institutionile positive alle Regiloru se amestecassera în usantie publică si privată alle cetății, anticarii au publicatū câte-va fragmente din această jurisprudentia venerabila, si ca la două-zeci de testuri arrata rudetia limbii primitive a Latiniloră.

Noi nu vomū repeti aici istoria cea atâtū de connoscuta a Decemviriloră, cari si maculara prin faptele loră onōrea de a sapa în arama, în lemnū si în ivoriū celle „Doue-spre-zece Table“ alle legiloră Romane. Spiritulă severū si gelosū allū aristocratiei, care se plecasse cu repumnantia la cererile celle drepte alle poplului, dictă aceste legi. Insa substratulă cellorū Doue-spre-zece Table se calculă dupa starea în care se află atunci cetatea; si Romanii essissera din barbaria pentru ca ei pu-

tea sa studieze si sa adopteze institutiile poplilorū mai luminați din vecinetatea lorū. Înțeleptul Ermodorū, cetatianū din Efesū, se essiliasse din patria sa prin rivali invidiosi; cândū ajunse pre cōstele Latiului, observasse diversele forme alle naturei omenesci si alle societății civile, ellū comunică luminile selle legislatorilorū Romei, si Romanii i redicara o statua în piația publica. Numele si imparțirile bucățilorū de arama, singura moneta din timpurile primitive alle Romei, veniā din Dorica; seceraturile Campaniei si alle Siciliei contribuia spre subsistentia unui poplu la care resbellulū si factionile interrompea adese ori cultura; si de la stabilirea commerciului strainū, cei ce plecā pre mare de la gura Tiberei putea întorcându-se sa adduca la Roma luminile cellorū alte natiōni despre administrarea statelorū. Coloniele Greciei-marī transplantassera si perfectionassera în Italia artile țerei materne. Cume si Rigiū, Crotone si Tarentu, Agrigentū si Siracusa se numerā între cetățile celle mai înfloritōrie. Disciplii lui Pitagora applicara filosofia la practica guvernelorū; legile orale alle lui Caronda împrumutara ajutoriulū poeticei si allū muziceii; si Zaleucu stabili republica Locrilorū care stetū fara scāmbare preste două secle. Titu Liviu si Dionisiū din Alicarnassū, amendoi însellați de superbia nationala, vorū sa crēza ca deputatii Romei se dussera la Atena suptū guvernulū cellū înțeleptū si stralucitū allū lui Pericle, si ca legile lui Solone se straversara în celle Dōue-spre-zece Table. Déca Romanii din Italia arū fi trimissū deputați la Atena, numele lorū ar fi fostū connoscutū în Grecia înainte de domnia lui Alessandru, si curiositatea timpurilorū posteriōre ar fi cercetatū si ar fi proclamatū cea mai usiōra marturia asupra puntului acestui-ā. Insa nimica nu se anuntia despre unu atare lucru în monumentele Atenei; si e forte greu de crezutū ca patricii arū fi facutū o navigatione lunga si periclōsa spre a copiā modellulū cellū mai perfectū de democratia. Déca comparāmū tablele lui Solone si alle Decemvirilorū, putemū sa aflāmū într'insele ore-care assemīnare produsca prin întâmplare, ore-cari din aceste regule, cari natura si rationea inspira la fia-care societate; dara în liniamentele celle marī alle jurisprudentiei publice si private, legislatorii Romei si ai Atenei se parū straini sau oppusī unii altora.

Dar' fia originea si meritulū cellorū Dōue-spre-zece Table ver-care va fi, Romanii le prodigara

acellū respectū orbū si partial care jurisconsultilorū fia-carei țeri le place a lū dá institutionilorū guvernului în care se afla ei. Cicerone recommenda studiulū lorū ca delectativū si totū o data instructivū: „Elle delectéza sufletulū prin recordantia vorbelorū vechi si prin imaginea usantielorū antice; desvōlta principiile celle mai sanetose alle guvernului si alle moralei; si cutezū zice ca acēsta mica opera a decemvirilorū întrece cu valōrea sa tōte cărțile filosofiei grecane. — Cātū de admirabila e înțeleptiunea antecessorilorū nostri! noi singurī suntemū maiestri în prudentia civila, si superioritatea nōstra se vede si mai multū déca ne demnāmū a arruncā ochii asupra jurisprudentiei cellei grōsse ca sa nu zicū ridicule a lui Dracone, Salone si Licurgū“. De leg. II. 23. et. De orat. I. 43, 44. Celle Dōue-spre-zece Table se commandara memoriei junilorū si meditationii betrānilorū; se copiara si se desvoltara cu multa diligentia; elle scapassera din foculū pusū de Gallī, si se aflā inca în fientia pre timpulū lui Iustinianū, dar' se perdura dupa acea-ā; insa prin lucrările criticilorū modernī se restabilira în unū modū imperfectū. De si acestū monumentū venerabil fu consideratū ca regula si fōntāna a dreptății, importantia si varietatea legilorū cellorū noue cari, dupa o revolutione de cincī centennie, se facura unū reu mai pucinū de sufferitū de cātū vitiele Romei, illū dederā uitării. Capitolulū conservā în archivū trei mii de table de arama cari coprindeau actele senatului si alle poplului; si unele dintre aceste acte, precumū legea Julia încontra estorsionilorū, avea mai multū de unū centenariū de capete. Decemvirii nu adoptara sanctionea lui Zaleucū, care ținū integritatea republicei selle asiā de multū timpū. Cândū unū Locrianū voiā sa propuia o lege nōua, se presentā dinaintea poplului cu o fune la gūtū, déca legea se reiectā, innoitorulū se suggrumā îndata.

(Va urma.)

INDREPTARE.

In Numerulu 15 alu Fōiei acesteia, column'a a 5., pagina 109; dela seri'a 16 incolo, ceea ce se afla între pause pene la epilogulu cuventarei: „Descéptate din somnu natiunea mea!“ scl. sa se privésca ca una parentesa adausa din partea Redactiunei.

Adumbrarea**S. MONASTIRE PRISLOPU**

cladita

in *teritoriulu Silvasiului de susu, cerc. Hatiegu, districtulu Alba-Julia, pe la anulu 1560—1580,*
de

DOAMNA SAPHIRA

fat'a Domnului Moisi, Principelui Romaniei.

Sant'a Monastire Prislopu.

In teritoriulu Silvasiului de susu dela satu catra apusu in departare de $\frac{3}{4}$ ora se afla santa Monastire Prislopu.

Aceasta e locul unde multimea curiosiloru cu pietate in decursulu mai cu sama a 2 secli si diumetate s'a umilitu inaintea celui a totu puternicu, si cu devotiune plina de focu cerescu a versatu rugatiune catra tronulu eternu pentru ertarea pecateloru tuturoru omeniloru din lume! —

Aceasta Monastire a fostu scaunulu episcopiloru romani de acestu nume, sufraganei metropoliului de la Alba-Julia!

Situatiunea locului o manifesteada unu siesu redicatu intre patru culmi de dealuri, de parte privite, ovale si preperate cu paduri pene diosu, din carele doue culmi impreunate cu redicatura de costa mai inalta stau de catra mediadi, eara celea lalte doue sunt de catra Nord taiete prin unu pareu, carele intre sene catra fundulu pareului au concatenate alte 3. culmi de dealu, totu cam ovale cu prospectu proportionatu, tote asemenea preperate cu paduri; eara de catra orientu si apusu se infaciosiedia colice ce se inaltia mereu din siesu si plane intinse de la o culme pana la cea lalta, numai cea de catra orientu e rupta de catra culmea cea de catra ortu-media, prin o cheie de crepatura de stenca prin carea se strecura pareulu Prislopului, carele de catra nordu-apusu taie curmedisiu siesulu acestu maretiu spre mediu-ortu.

Sta ca o cetate a naturei quadrata cu patru turnuri in frumsetiata, carea in sinulu ei pastreadia din seculi tesaurulu celu mai scumpu alu omeniloru pamenteni, Sionulu, o curte a Imperatului Lumei, santa Monastire Prislopu!

Ce prospectu romanticu colo in fundulu valei, dintre pomi spre culmea dealului se innaltia o beserica alba acum de curundu renoita, cu o cupula alba, pe a careia ferestri lungi de 1° se arata loduri inverdite si o cruce de fieru in vervu!

Aceasta Monastire e cladita de Saphira fat'a Principelui Tieri romanesci Moisi, intre anii 1560—1580. Motivulu Saphirei de a zidi aceasta Monastire, se spune, ca fostu acesta: ca fiindu cuprinsa de bola i sa aratatu prin visu unu tramisu a lui Ddiu, carele ia spusu cumca de va veni la fontan'a Prislopului si va be apa dintru aceea se va manutui; deci urmendu aceea vedenie a venitu si a cercatu dupa locu — si ne aflendulu sa intorsu indereptu; si voia lui Ddiu erasi i sa manifestatu in somnu, indreptendu a) ca n'a intrebatu bine mai nainte candu a disu unde su Prislopele, ca trebuia se intrébe „unde é fontan'a Prislopulu“ — si b) ia adumbratu situatiunea locului si ubicatiunea lui

Deci asia denou venindu cu folosu, lunga fontan'a Prislopului, carea se afla si acum, intru votu de multiamita, ca Ddiu cu minune o a insenatosiéu, cum a beutu din aceea apa, a cumparatu dela Silvasieni fundulu Monastirei si lunga fontana a edificatu santa beserica ce essista si acum.

Aceasta beserica e de zidu de piétra cladita in form'a crucii ca besericile din Tier'a romaneasca, care sunt cu cupule. Cupula e cu 8 ferestri lungi de 1° séu e optogonu regulariu; altariulu si tinda sau pridvorulu inca sunt boltite; in paretii sunt 9 ferestri anguste si lungi, inse dau destula lumina.

Are in lungime cu zidu cu totu 8° .

Are in latime la usi'a intrarei $3\frac{1}{2}^{\circ}$.

Are la midlocu unde e in form'a crucii esita $3\frac{1}{2}^{\circ}$.

Inaltimea paretiloru 4° .

Acoperisiulu 2° .

Cupul'a dela coperisiu in susu pene la cruce $3\frac{1}{2}^{\circ}$.

Séu tota inaltimea $9\frac{1}{2}^{\circ}$.

Form'a dinafara „ad oculum“ e aceasta *).

Din colo de beserica la litera a) se afla o casa locuivera de barne cu celariu de desuptu; in faci'a besericei é scola de zidu, a careia cornulu de catra media-apusu e respitu eara, celea lalte ziduri cu varu cladite sunt intregi. Aceasta scola consta din o odaia mare sub b) unde au invetiatu pruncii; in midilocu la d) e tind'a; sub c) e cas'a dascalului si sub e) odaia de laturi a dascalului; sub f) e turnulu cu 2 campane, si sub elu o casuti'a mica cladita de zidu; la g) e isvorulu sau fontana facatore

*) In desemnulu tramisu aru merita a fi publicata; inse suntemu siliti a ne multiumi cu descrierea ei.

de minuni; sub h) e o chilie respita, iara sub i) e un'a intrega de zidu cu varu.

Observendu aceastea „fugitivo oculo“ se pasimu in leuntru sub acoperementulu acestui locasiu santu. —

Cum intri pe usia in leuntru de a dreapt'a este monumentulu fundatricei, carele este una piétra oblunga de una orgia si grosa de 1', culcata pe fundamentu de caramida sub carele odihnescu mostele acei mare matrone Romane, carea din ave-rea sa si a adunatu vistieria nefurata in ceruri si aici pre pamentu nume de pia memoria nemuritoria!

Pe aceasta piétra in fruntea de catra apusulu sórelui este sapatu scutulu Romaniei „corbulu cu crucea in rostru inaltiatu pe culme de munti, sub carele se lege urmatoriulu inscristu cu litere mari sapatu in 10 renduri asia:

„Saphira Moisini Ducis inclita filia tandem
Hac posuit moriens flebile corpus humo
Keserio imprimis uxor dulcissima clausit
Lumina, fit consors deinde Nisowski tua
Si genus excutias nichil hac mage'nobile
Sub Transilpino terra valacha polo videt
Huic Avis et genitor Princeps, si caetera spectes
Huius moestae virum Dacia utrumque gemit
Tu quicunq vides Saphira hec monumenta venusta
Saphira dic Saphir nomine digna fuit.

Era pe marginea petrei pedisiu ramuita se cetesce giuru in pregiuru:

„Saphira filia Moisini Principis Transalpinorum
Relicta Magci Stanislai Nisowsky morit . . . no
1580. Die Mensis Martii Anno Aetatis suae XLIII: *)

Aceasta manastire precum din vechime a fostu vestita si a fostu Catedrala Episcopiasca, asia pe la anulu 1745, magiarii din satulu Haisdat, de óre cineva condusi, au venitu cu glóta, si ca se o depredeze au adunatu tóte gardurile de prin pregiuru Monastirei si leau bagatu in leuntru in beserica si iau datu focu, candu arindui coperisiulu de puterea flacariloru iau crepatu cupula si paratii fórté tare.

Inse la a. 1749. Egumenii Monastirei Varlaam si Nechita in 23. Iuniu inaintea Archimandritulu Filoftei depuindu in Blasiu profesiunea uniunei s'au apucatu cu taria de reparatiunea acesteia Manastire, si la a. 1750 o au acoperitu, la a. 1751 au procu-

ratu Vasele sante; din carele se mai afla Copia de argintu cu 7 pietrii in frumsetiata si insemnata cu a. 1751 si cu slovele m, n, b, r; lingura de argintu G. G. M. N. si pe dosu C. M. Ипирон; stéua de argintu cu 16 pietrii si inscristu 1751 m, n, b, r.

Cu a. 1752 sunt insemnate celea 4 icóne principale din carele a 4. e a Hramului besericei S. Ioan Bogoslovu ce se sërbeaza in 8. Maiu. — Si 2 fecinice mari de lemnu, cu inscristulu „C. Mon. Ипирон 1759“. —

La a. 1756 dela Eppulu Petru Pavelu Aaron fiindu Logofetu Soborului mare Ratiu Petru au dobenditu patentele de a cersi mila pentru provisionarea cu celea de lipsa a acestia serace manastire.

La a. 1770 dupa rugatiunea locuitoriloru din Silvasiu renduésce Archimandritulu séu (Prepos. Sen.) Philothei Laslo aflenduse in Alba-Carolina in 24. Aug. pe P. P. Varlaam si Nichita invetietori prunciloru.

In a. 1775, 12. Dec. Eppu G. Grigorie Maior resolveadia, cumca catu mai ingraba va gata 2 icóne: una a Maicei S., alta a S. Nicolae pe sam'a Manastirei acesteia, care inse astadi nu se afla aici.

La a. 1778, 2. Apr. se memoreadia numai Nichita Ieromonachu si Staretiu Manastirei Prislopu.

Pe la a 1810 Egumenulu Macarie e pe patulu mortii.

Si densului au urmatu celu mai de pre urma monacu Parthenie pene dupu a. 1820.

Asia stengunduse rendulu calugariei dela acestu santu locu, cu densii se au finitu si institutiunile scolastice de carele sau indulcitu o multime de nobili si preoti de pe aceste locuri. (Va urma.)

BIBLIOGRAFIA.

In Gazeta de Moldavia vedemu, ca a esitu de curundu o parte dintr'o drama istorica nationala. Insciintiarea esirei ei suna asia:

La Institututulu Albinei s'au publicat: „*Petru Raresu*“, drama istorica in patru parti de G. Asachi, partea I., Lacul. — Se afla in capitala pe la librarii, la tienuturi pe la D. D. profesori. Pretiulu unui esemplariu brosiuitu pe hartia velina: 3½ lei, ad. 27. cr. m. c.

Doritorii de a se incapui de noulu acestu produptu se potu adresa deadreptulu la institutulu Albinei cu pretiulu intregu.

*) Vandalismulu revolutiunei au frantu unu cornu la aceasta piétra.

О СВЪТЪИРЕ.

Пентръ дитреуцърриле челе маї delicate але тинеримей стъдиоце афлмъ къ кале а дитпъртъши дин кърпърлѣ де Амве сексе зпѣ артикулѣ минпнатѣ, каре е demnѣ а фї пѣстратѣ дн алвълѣ веркърѣ тинерѣ, ка зпѣ пресервативѣ диконтра тълторѣ дитжмпине але жънедеї дн стрѣпътате. — Ачела е:

СВАТЪИРЕ

а зпѣ пъринте кътре фїизл сеѣ, дѣнъ чел а тримис ла зпиверситате.

Фїизл меѣ!

Поведеле че дї am dat din чеа маї фрацедъ вѣрстѣ а та шї дитр'о време кънд дї арѣтам де департе зпиверситатеа, дї ле репетез астѣзї прин скрис.

Dea Dѣmnezeѣ ка ачеастѣ скрисоаре съ фїе пентрѣ тине зп семп статорник де пъринтеаска теа драгосте, шї съдї деа о нзоѣ дивѣпѣиере кътре дрѣмѣла че тревѣе съ те дѣкъ ла феричіре. Тѣ интри дитр'о лѣме преа стрѣпъ пентрѣ тине, тѣ дитвръдїшезї зп нзоѣ фел де виадъ; ама тоате дитгрїжїле че ам авѣт зѣт еѣ, кѣт шї лѣминадїї тѣї дивѣдѣторї пѣнъ ачї, п'аѣ авѣт алтѣ цїнтѣ де кѣт а те addѣче дн старе ка д'ачї пайнте съ те къртѣиештї сїнгѣр, шї, ка ешїнд дїн каса татѣлѣї тѣѣ съ подї фаче чел дїн тѣѣ нас дн лѣме пентрѣ феричіреа та шї а семенїлор тѣї. Кѣноск кърѣженїа инїмеї тале, драгостеа та кътре тине, рѣвна ла дитвѣдѣтѣрѣ, дорїнда д'а довжндї гласѣла шї лѣздеде оаменїлор сїмдїторї; кѣноск вїртѣтеа та, дар кѣноск ашїждїреа шї грешалеле че пот продѣче вѣрста шї температентѣла тѣѣ, штїѣ че факѣ дн лїпса де есперїїндѣ, амѣдїторѣла лїпчїѣ ал вїдїзлѣї, шї прїмеждїїле фѣрѣ пѣтѣр але лѣмеї дн каре поате кѣдеа инїма чеа маї чїнстїтѣ, кѣт нѣ ва фї арматѣ фѣрѣ дїчегаре кѣ пазѣ шї дїцеленчїзне. Аскѣлѣтѣм дар їзвїтѣла меѣ фїїѣ, тѣ не каре воїѣ съ те формез нѣ пѣмаї пентрѣ ачеастѣ лѣме, дар зѣкъ пентрѣ вечнїче. Ачест Dѣmnezeѣ че'мї а дат фїїнда, днмї ва чере сокотелѣл дитр'о зї де кїпѣла кѣ каре те ам крескѣт; дар шї тѣ аї сѣ даї рѣспїзис кѣ че кїн аї зрмат кѣлѣзроаселе поведе але татѣлѣї тѣѣ.

Анїї дн каре те афлї сѣнт анїї де ла каре спѣлзѣрѣ дитреагѣ виадѣ та. Еї сѣнт фоарте прїмеждїошї прин адѣдѣреа патїмїлор, каре се дитпотрївеск атѣт де неконтенїт дїцеленчїзнеї вїртѣдїї, шї прин словозенїа че аї довжндїт д'а нѣ

лѣкра де кѣт дѣцѣ воїеа та, словозенїе каре а фост adesea вѣтѣмѣтоаре ла маї тѣлдїї тїнерї ка тїне.

Те дїцеленчїештї дитвѣдѣнд штїїндѣ, каре тревѣе а'дї форма дѣхлѣ шї инїма, каре тревѣе а те фаче вреднїк съдї сѣлжештї патрїа, шї каре съдї факѣ кїар феричїреа та. Ачест дїдоїт скоп есте о кїемаре че пѣрchede de сѣс: тревѣе дар да ачеастѣ кїемаре, потрївїтѣ гѣстѣлѣї тѣѣ, съ дїсѣфлѣдезе шї съ повїлезе дивѣдѣтѣрїле тале. Нѣ дивѣдѣла дар дн сїгѣра прївїре д'а дитрече не чеїлалдїї копшкларї аї тѣї дн кѣвоцїтїндѣ, д'а стрѣлѣчї дн лѣме кѣ репѣтадїа д'зо дивѣдѣт адѣжк, д'а ажзпѣ ла чїнстїї дналте, шї а'дї vedea прївїгерїле шї осѣрдїїле тїнередїлор ресулѣтїте прин вогѣдїї, рапѣрї, шї вреднїчїї. Кѣт веї дивѣдѣла пентрѣ ачест скоп, днмї веї стрїка инїма прин тѣлдрїе шї зѣдѣрнїчїе, шї ачеаста дитр'ачеашї време кънд днмї веї дивѣгогѣдїї дѣхлѣ шї меморїа кѣ кѣвоцїтїндѣ преа фолосїтоаре прин еле дїсѣшїї, дар пѣдїн родїтоаре пентрѣ тине, дивѣдѣл пентрѣ слава лѣї Dѣmnezeѣ, адїкъ дитревѣзїндѣеазѣ пѣтерїле дѣхлѣї тѣѣ а кѣштїга дїцеленчїзне шї вїртѣте, але лѣкра недїчегат шї але рѣсїндїї дитр'о зї дитре оаменї: атѣчїї пѣмаї веї тѣрї кѣцетѣрїле лѣї Dѣmnezeѣ, довжндїнд штїїндѣ вреднїче д'зо крештїн. Релїдїа, фїїзл меѣ, кѣт м'аї аззїт adesea ворбїнд, нѣ есте зп сїмплѣ обѣкѣт ал кѣлѣлѣї неїжлочїт шї ал чеасрїлор прївате че жертфїм е-влавїеї. О нечїнстїм, кънд прївїм фантеле поастрѣ ка о жертфѣ че addѣчем лѣї Dѣmnezeѣ дн оаре каре време. Релїдїа есте о дїцеленчїзне дївїнѣ че нї с'а дат пентрѣ а рїдїка шї а лїнїштї инїма поастрѣ, шї каре аре инфлѣїндѣ несте тоатѣ виадѣ поастрѣ. Ної пѣтем, ної тревѣе съ кѣлївѣтм штїїндѣеле дитр'ачеашї прївїндѣ, ка кънд ам сѣвѣршї о фантѣ де драгосте кътре Dѣmnezeѣ, дн ачееа прївїре кътре креатор д'а не дншлїнї даторїїле, шї д'а дитревѣзїнда тоате мїжлоачеле спре десѣвѣршїреа факѣлѣтѣдїлор дѣхлѣї пострѣ шї дїспозїдїїле сѣфолетѣлѣї пострѣ, ка съ фачем шї а поастрѣ феричїре шї а содїегѣдїї. Инкїнїндѣне дн амѣндѣѣ сѣжетеле ачееа кѣлѣзрѣ, ачееашї каначїтате, ачееашї сѣргѣїндѣ, ачееашї мїжлоаче каре чере кѣлѣтѣра штїїндѣлор. Есте днведерат кѣ ачела актѣрѣїа аплїкадїе ва фї дїсѣфлѣдїїтѣ д'зо motїв атѣт де новїа, ва їсѣзтї тот д'азна маї бїне де кѣт ачела а кѣрѣїа тѣнѣк нѣ ва фї адѣдѣтѣ де кѣт прин дешертѣчїзне шї интерес. Дивѣдѣтѣрї че скоатем дн тоате дїмїнедїїле дн прївїндѣ кѣ дншлїнїм даторїїле поасте, кѣ лѣкрѣтм спре феричїреа поастрѣ;

дмвдъдътърї че фачем пе тоатъ зїоа кз воїндъ шї дзпъ сфътзїріле оаменїлор дмвдъдъдъ; дмвдъдътърї дмсфжршїт, аша де реглате шї зрмате дм време де маї тмзїдї ані, вор продзче негрешїт зп сечерїш маї богат шї маї дндестзлътор, де кът днделетнїчїреа чеа маї стръдзїтоаре а зпзї тжпър, етпжнїт де дешертзчїзне шї интерес.

Ачела каре ва дмвдъдъдъ нз нзмаї прїп гзет, дар зпкъ прїп релїдїе, ва крзца маї тмзїт времеа са, ва їсзтї кз дмлеснїре тоате недїчїле, ва фї статорнїк а шї зрмта планз дмтрепрїндїрїлор сале, маї їстед ла аледереа лзкрзїлор челор темеїнїче, шї гата а прїїмї сфатзїріле шї поведеле оаменїлор кз шїпте шї взнї; фїїнд кз нз ва дмвдъдъдъ ка съ се арате богат дм кзпоштїнде шї їдеї, саї а се взрї дм челе д'внтгїї дрегторїї кьштїгоасе, ел нз се ва пръвзлї дм дмвдъдъдътърї, ва ашентпа таторїгатеа, дшї ва нзпе тоате сілїнде ле ка съ кьштїде зп мерїт адевзрат шї траїнїк, їар нз зп мерїт нзрзт.

Зп тжпър канавїл каре ва дмвдъдъдъ дмтр'зп кїп атзт де сімдїтор, нз ва ста лзпгъ време некзпоскзт де прїетенїї шї протекторїї талантелор. Прїнтръ аста ва довжндї прїлеже фаворїтоаре, пентрз дмвдъдъдътърїле сале, маї тмзїте сфатзїрї, маї тмзїте дмкзрзїаїаре, маї тмзїте ажзтор дела фзрмоаселе кзрцї че нз ле азъ авзт, саї каре нз ле а кзпоскзт зпкъ. Шї їдеїле дмвзпнтьдїїтоаре але оамерїлор дмвдъдъдъдъ, кът ар дмфзрмзседа шї ар дмвзпнтьдїї сфолетзл зпзї тжпър кълззїндзл дм карїера лїтерїлор?

Ачела каре ва дмвдъдъдъ нз нзмаї пентрз гзет, дар зпкъ прїп зелз спре дмплїнїреа даторїеї сале, ва їсзтї, ва довжндї пе несїмдїте кззпа стїмеї овшентї. Че порочїре пентрз асфел де тжпър! кът тмзїзміре пентрз ачела, каре дшї дмтревзїндеазъ дзхл съз, времеа са шї богзїдїа са, дзпъ лзмпїнареа са шї дзпъ сфатзїріле дмделедїлор; шї їатъ че'л тмзїже кьнд нз ажзпде тот д'азна ла дїпта че шї а проїзс, кьнд зїреште метехнїле ла каре есте еспзсъ слзвїчїзнеа оменеаскъ ..

Целосїа, пентрз каре алдїї фак дмїнтьрї рпезї, де каре азъ талантe д'о дмтїндере немзрцїнїт, рар дм ва тзлзвзр, орї шї де'л ва атзїдї, дар нз дїпъ време ва фї домпїгоареа лзї. Шї дмтрелзїндеазъ талантеле ка зп прзшзт дїп черзрї кът де шїчї вор фї дм алзтзрареа кз але алтора. Ла прївїндъ ка зп хар ал дзмпнезеїреї, кареа дмнзрцїнд апзрзреа дарзїре сале, нз чере дела ачела че н'а прїїмїт де кът зп кпїтал мїк, довжнда кпїталзлзлї. Дака есте кредїнчїос дм дмтрелзїндареа дїна-

рїлор съї, ел есте чеа че тревзе а фї зрмзнд порзпчеле лзї дзмпнезеї; нїста шї целосїа нз вор отрзвї лесне їнїма ачееа, каре е облздзїт де тлентзрї дналте. Шї тмзсзрндз'шї нзтерїле сале, предзїндзшї кзпоштїнде ле нз ва алерга дмзадар дзпъ лзкрзрї че нз поате ажзпде, дшї ва дмгоарче кз статорнїчїе кззтзтзрїле дм партеа, знде, аттїргжнд кз менїна дзхлзлї съз, ва петеа маї взнї їсзтї шї продзче чел маї таре фолос. Зп ом, скзмпнл меї фїїз, каре ствдїнд кз зп кзпет атзт де новїл, каре се дндешпнъ дм тоате зїледе ла даторїїле сале кз нїронїре, каре, фзрз а не дмгрїмї мїжлоачеле дмделенчїзнеї оменештї, кїамт кз дмкредере пе дмнз рцїторзл а тоатеї дмделенчїзнеї шї'л роазг д'а взне-кззжпнта дмтрепрїндерїї сале, се ва взкзрз фзрз дндолал д'ачеаскъ взнї кзззптаре. Шї тот ачеаскъ проведїндъ, тот д'азна дмделеаптъ шї де взне-фзкьтоаре, каре а трас планз зрсітеї поастре маї пїпте д'а не да фїїнда, дї ва арта дрзтзл че тревзе а зрмта ка съ ажзпде ла ферїчїре.

Гжндеште, о фїїлз меї, кз релїдїа тревзе съ фїе кзрмзїторзл пострз дм тоате мїпзтеле взїдїї поастре, шї кз ачест гжнд съ се дмтїпзрeаскъ а джк шї пентрз тот д'азна дм сфолетзл тзї, де воїештї а стздіа кз фолос, дака, не мзлззмїндзтз а фї нзмаї зп сімплз дмвдъдъдъ, кззїї а фї ом чїпстїт. Фїї тот д'азна зп прїетен адевзрат ал вїртзїдїї, шї пе атзт маї тмзїт веї фї прїетен адевзрат ал лїтерїлор шї ал оаменїлор! Тз поцї преа лесне а фї дмвдъдъдъ фзрз а фї вїртзос; дар кзпоаште кз зп дмвдъдъдъ фзрз вїртзте есте фїїнда чеа маї нїмїчїтъ шї чеа маї тїкзлоаскъ дїп зпїверс.

Де тїпзрїї фїї крескзт, фїїлз меї, а дїї жертї чеасзл чел маї тїкнїт шї маї комод ла лзкрареа кзчернїчїеї, ла чїгїреа кзрцїлор сфїпте, шї соко-теште пердзтъ зїоа дм каре прїп зїззрїндъ, саї прїп алте прїчїнзїрї вїновате, нз жертфештї фаште де мїлостївїре, шї н'адзчї змїлїте ргзчїзнї кзтре чел вечїнїк ка съї довжндештї взнекзззптареа: зїоа, че нз о дмченї прїп медїтацїї серїоасе асз-пра взїдїї, релїдїеї, взнеї кзпоштїндїї, шї прїп де їсноавъ легареа та кз дзмпнезеї, прїп мїжлоакл рзскзмпзрзрїї дзмпнезескзлзї тзї Мзпнзїтор... Дмтокмеште, комвїнъ пе зрмъ окзпацїїле тале, шї дмпарте пе зрмъ кз грїжъ чеасзрїле зїлеї; че дї се паре взн дзпъ планз тзї, фз'л кз кзлдаръ, кз плзчере; дака патрз чеасзрї пе зї ажзпг пентрз ледїїле тале нзвлїче, патрз пентрз репетїдїї, патрз пентрз фзрмоаселе арте шї пентрз есерїдїїле

трънвлѣ, поѹ аваа чинѣ словоде пентрѣ тѣкаре,
рекреаѹа, приетенѣ тѣ, ши шапте пентрѣ сом:
О лѣкране кѣ сѣргѣнѹъ продѣче адеcea маѣ тѣлт
дѣтр'ѣн чеас, декѣт о дѣделетнѣчѣре сѣлнѣкъ дѣ
треѣ. Зи 'дѹ не дѣпечатат: прѣвѣгереа есте даторѣа
теа, порочѣреа теа, ленеа есте рѣшинеа ши пе-
деанса теа, почѣъ сѣ фак астѣзѣ чееа че гѣделѣ
сѣмѣла ши имаѹнаѹа теа; дар воѣъ сѣ фак чееа
че се дѣвоиеште кѣ радѣа ши копоштѣиѹа теа;
фѣрѣ прѣчѣнѣ вѣне кѣвѣжѣтате нѣ почѣъ а тѣ депѣрта
дѣн кѣрареа вѣнеѣ орѣндѣсѣлѣ; а о обсерва не дѣпче-
тат, есте даторѣа теа, ши е пѣѹн фѣкънд о дѣн
кънд дѣ кънд.

Деспре пѣчереѣ ши дѣкѣлѣнѣрѣ дѣ
чеасѣрѣле де рекреаѹе.

Фѣѣ кѣ тѣсѣрѣ дѣ пѣчереѣле тале. Дѣделет-
нѣчѣндѣте аѣ тот д'азна дрепт а те одѣхнѣ. Пѣч-
череѣле вѣедѣѣ нѣ ши се пар нѣчѣ одатѣ дѣлѣчѣ, декѣт
дѣнѣ че ам дѣмпѣнѣт даторѣѣле стѣрѣѣ поастрѣ.

Нѣчѣ одатѣ веселѣа нѣ есте маѣ пѣлѣкѣтѣ ка
дѣне о дѣделетанѣтѣ тѣнкѣ, ши адевѣрага дѣделет-
чѣне, дѣ лок сѣ не факѣ посоторѣдѣ, вѣрѣ вѣкѣрѣа
ши сѣрѣнѣтатеа дѣ сѣфлетѣла пострѣ. Гѣстѣ не-
вѣнователе пѣчереѣ але патѣреѣ, але мештенѣлѣлѣ,
прѣтешѣлѣлѣ ши соѹѣтѣдѣѣ. Те поѣтеск ка зѣ
де вѣне воѣтор, дѣдѣ порѣнѣческ ка пѣрѣнѣте ка сѣ
фѣѣ кѣ вѣгаре де сеатѣ ла челе че 'дѹ сѣлѣ. Сѣнт
зѣ вѣтрѣн че н'а зѣгат нѣчѣ о вѣрѣстѣ, нѣчѣ н'а ко-
пѣлѣрѣѣ, жѣнѣѣ, вѣрѣвѣдѣѣѣ. Извѣск не тѣнерѣ кѣ штѣѣ
кѣ ши еѣ вор дѣвѣтрѣнѣ.

Есте адевѣрат кѣ, аллеѣереа ши кѣмпѣтареа
дѣ пѣчереѣ ва фѣ апѣрѣреа лѣкрѣл мѣнѣѣ ши ал
дѣделетнѣчѣнеѣ, не лѣвѣзѣле дѣфлорѣте че дѣтѣм-
пѣпѣт дѣтр'ачеастѣ кѣлѣторѣе а вѣедѣѣ, нѣ трѣвѣе
сѣ кѣзѣтѣм де кѣт а не маѣ одѣхнѣ пѣѹн, ка сѣ
лѣзѣт пѣтерѣ ноѣ ши сѣ зрѣтѣм кѣ дѣвѣнѣѣаре дѣ-
тѣл че не ва дѣче ла дѣпта поастрѣ. Дѣн пѣчере
кѣар прѣвѣтѣ кѣ о сѣнѣгѣрѣ арѣнкѣтѣрѣ де окѣѣ, пѣ-
тет фаче о вѣртѣте, кѣчѣ прѣнѣтр'ачест мѣжлок не
вом фѣрѣ маѣ вѣне де ладѣрѣле, адеcea аскѣнсе лѣнгѣ
пѣчере. Ла петречереѣле изѣлѣче кѣзѣтѣ маѣ вѣне
сѣ ле гѣштѣ лѣлѣг зѣ прѣтѣен де кѣт сѣнѣгѣр. Ел
ва ведеа чееа че'дѹ ва сѣпѣа дѣе; прѣтешѣлѣ те
ва фаче прѣвѣгѣтор, стѣма пентрѣ прѣтѣнѣлѣ тѣѣ
те ва фаче кѣмпѣтат. Кѣзѣтѣнд а те трѣзѣ кѣ пѣч-
череа прѣѣтѣлѣрѣѣ, конѣертѣлѣѣ, прѣвелѣштѣѣ, саѣ
адѣ зѣта остенеала прѣнѣтр'ѣн жок невѣноват, есте
дѣкрѣдѣнѣдѣ зѣ лѣкрѣ преа ертат. Пѣзештете дѣсѣ
д'ачеле локѣрѣ прѣмежѣдѣоасе дѣ каре стѣпѣнѣште
патѣма жокѣлѣѣ, патѣма чѣа маѣ лѣнѣчѣоаст ши вѣ-

тѣтѣтоаре атѣтор тѣнерѣ алѣфѣл вѣне пѣскѣлѣ, дар
немѣнѣтѣшѣ, перѣжѣндѣшѣ маѣ зѣпѣтѣѣ актѣвѣтатеа,
аноѣ авѣтѣл лор ши дѣсѣфѣршѣт пѣравѣрѣле. Кѣт
пентрѣ ачеле касе вѣнѣвѣтоаре ши дѣгѣсѣте дѣ кѣте
зѣ колѣз де махала, зѣде дѣмпѣрѣдѣеште десѣфѣ-
парае ши десѣтерѣрѣле, н'ам трѣвѣнѣдѣ а дѣштѣ-
ѣнда зѣ сѣфлет атѣт де чѣнѣстѣт кѣ ал тѣѣ ка сѣ
се стрѣжѣѣаскѣ. Еле сѣнт преа прѣмежѣдѣоасе ши
нѣ пѣдѣжѣдѣѣеск вѣр'одатѣ кѣ те вор ѣспѣтѣ, кѣт дѣдѣ
веѣ пѣстра карактерѣлѣ.

Дѣ дѣкѣлѣнареа ши петречереѣле че веѣ аваа кѣ
оатенѣѣ поартѣ те чѣнѣстѣт кѣ тоатѣ лѣтеа, ши н'авеа
декѣт пѣѹнѣ прѣтѣенѣ. Нѣштѣрѣл чѣл таре де прѣтѣ-
енѣ есте маѣ кѣ сеатѣ зѣ семѣ кѣ н'аѣ нѣчѣ зѣлѣ
адевѣрат. Аратѣ о жѣдекатѣ стрѣкатѣ ши лѣпѣсѣ де
черкаре, аратѣ о зѣвѣрѣнѣдѣ таре дѣтр'о ѣнѣтѣ че
есте фѣреште сѣлѣвератѣкѣ ши сѣпѣзѣсѣ скѣмѣлѣрѣѣ,
ши каре дѣмпѣнѣсѣ прѣн ачѣастѣ дѣфѣлѣкѣраре, д'а
пѣлѣча ш'акѣштѣга прѣтешѣлѣлѣ лѣтеѣ, поате преа
лесне, сѣ се алѣзнече ла пѣчереѣ потрѣвѣт кѣ до-
рѣнѣда алтора, ши каре нѣ сѣнт д'о камдатѣ де кѣт
слѣвѣчѣнѣѣ, каре се префак дѣ перозѣѣ, ши каре а-
деcea деѣенѣреазѣ дѣ вѣдѣѣѣ. Кѣтрѣ ачѣаста дѣкоп-
дѣсѣрат д'ѣн таре нѣштѣр де прѣтѣенѣ, веѣ фѣ тѣ
прѣтѣнѣлѣ даторѣѣлор тале, стѣпѣнѣлѣ времѣѣ тале?
Адевѣратѣла прѣтѣен нѣ е тот д'азна ачѣла каре не
плаче д'одатѣ, поѣ нѣ дескоперѣм калѣтѣдѣле лѣѣ
челе вѣне, де кѣт дѣнѣ о дѣкѣлѣнаре де маѣ тѣлѣдѣ аѣѣ.

Азѣгѣстѣл нѣте де прѣтѣен нѣ се каде де кѣт
ачѣлѣѣа, каре се дѣмпѣртѣшанѣте де зрѣтѣрѣле
поастрѣ, пѣлѣнѣе кънд пѣлѣнѣет поѣ, каре своарѣ
ла ажѣторѣл пострѣ фѣрѣ а аштѣнта рѣгѣчѣнѣле
поастрѣ, каре е прѣтѣнѣлѣ пострѣ фѣрѣ а не фѣ ши
лѣнгѣшѣтѣор, ши каре дѣн дѣтѣмпѣларе трѣжѣндѣшѣ
тѣнѣа поастрѣ, нѣ нѣтѣе че ва се зѣкѣ а лѣнгѣшѣ
патѣмѣле поастрѣ: нѣмѣк, о фѣѣлѣ меѣ, маѣ пар де
кѣт зѣ аѣфѣл де прѣтѣен.

Нѣ те дѣпрѣтѣенѣ нѣчѣ кѣ десѣфѣжѣнатѣлѣ нѣчѣ кѣ
ѣпокрѣлѣл, прѣвѣеште тот д'азна ѣнканавѣла ши не-
вѣреднѣк де прѣтешѣлѣлѣ тѣѣ, п'ачѣла каре арѣ ѣнѣма
атѣт де стрѣкатѣ, неѣѣнѣд прѣтѣен Дѣштѣнезѣлѣлѣ тѣѣ.

Ашѣжѣдѣреа те поѣдѣ дѣда а петрече сѣнѣгѣр, дѣ-
делетнѣчѣештете дѣ касѣ та ла ферѣмѣкѣлѣ тѣсѣчѣѣ,
ла пѣчереа зѣнѣ чѣтѣрѣѣ фѣрѣтѣоасе; саѣ ла трѣсѣра
дѣсѣнѣлѣлѣ ши а зѣгрѣвѣѣѣ: прѣѣтѣлѣлѣте дѣ сѣжѣршѣт,
дѣтр'о кѣмпѣнѣ зѣтѣвѣтоаре, дѣтр'о гѣрѣдѣнѣлѣ пѣлѣкѣтѣ,
дѣтр'о пѣдѣре десѣфѣтѣтоаре. Аѣвѣѣ окѣ ши зрѣкѣѣ
фѣѣлѣ меѣ, ла фѣрѣтѣсѣѣѣле патѣреѣ, дѣваѣдѣте але
гѣста кѣ вѣкѣрѣе, гѣстѣле адеcea, дѣлѣдѣжѣндѣте
пѣлѣ ла азѣторѣл ачѣстор фѣрѣтѣсѣѣѣ. Пѣчереѣле

„Дн воіа тѣтлор оатенілор, ші гвстате пѣтаі д'ѣн
мік пѣтѣр, свѣт фѣрѣ дудіоіалъ челе маі вѣне ші
челе маі траініче... Днвандъ днсѣжрміт а сімці
кѣ воічіѣне плѣчереа чеа маі повіль, ачееа д'аці
днпліні даторііле тале, ші прінтр'ачеастъ тѣлцѣ-
міре дін пѣвтрѣ, днгереште дін зі дн зі аморѣа
тѣѣ пентрѣ реліціе ші віртѣте. Ачеастъ вѣкѣріе
днсѣффѣл о пѣоъ кѣлѣрѣ, аста е плѣчереа чеа
маі тѣлгѣтоаре а сѣффѣлѣлѣі.

(Ва зрѣа.)

МІХѢ КОПЛѢЛѢ.

(Зрѣаре.)

II.

Еатъ 'н кодрѣ, еатъ
Кѣ Іанѣш де-одатъ
Кѣм венкетѣште
Ші се веселеште,
Стѣ, днкретінеште,
Окїі днші цїнгеште,
Кѣ дін кѣнд дн кѣнд
Азде сѣпнд,
Кодрїі дїстїерѣнд,
Дн тѣндрѣ кѣнтїк
Кѣнтїк де воїнік,
Шѣн глас де ковѣз
Дѣлче ла азз,
Де ковѣз де ос
Че кѣнтѣ фрѣмос.
Ші еатъ, ші еатъ
Кѣ Іанѣш де-одатъ
Рѣсаре ші саре
Ші зіче 'н глас таре:
„Вої, воїнічілор
„Харамінілор!
„Еар стаці ш'асѣлѣтаді
„Ш'артеме-апѣкаді,
„Кѣ, еѣ, кам азз
„Дн глас де ковѣз
„Пїнтре фрѣвзі сѣпнд,
„Кодрїі дїстїерѣнд.
„Дечї, вої, вѣ грѣвїді,
„Кѣрѣнд вѣ порпїді
„Ші сѣ вѣ дѣчедї
„Калеа сѣ 'ї цїнеді
„Ла под, ла хѣртопї,

„Ла валеа де плопї,
„Ла потїка стрѣштѣ,
„Ла кѣрареа фрѣштѣ,
„Ла фѣнтѣпа лїнѣ
„Кѣ апѣ пѣцїлѣ.
„Де-а фї вр'ѣн вітеаз...
„Сѣ пѣ мі 'л стрїкаці;
„Еар вр'ѣн фертекат
„Де тѣерї стрїкат...
„О палѣ сѣ'ї даці
„Дрѣтѣл сѣ'ї лѣсаці.
„Бнѣрїї порпескѣ,
„Ші калеа'ї опрескѣ!
Еар кѣм дн зѣреште
Мїхѣл ле грѣеште:
„Вої, воїнічілор
„Харамінілор!
„Чїне в'аѣ тѣпат
„Калеа в'аѣ тѣпат!
„Ші нїчі кѣ сѣжреште,
Ла хардѣ порпеште
„Ші кѣт се 'пвѣреште
Тоці мї'ї кѣсѣпеште!
„Ші еаршї пѣрчеде
Пїн чѣл кодрѣ верде.
Кѣнд тѣргѣл кѣлка
Пѣатра сѣпѣра...
„Ноантеа лѣміна
„Ноантеа ка зіоа.
Ла Іанѣш пѣрчеде!
Іанѣш кѣм дн vede:
„Вої, воїнічілор
„Харамінілор!
„Даці кѣ флїнтеле,
„Даці кѣ лѣпчїле...
„— Лѣсаці флїнтеле,
„Лѣсаці лѣпчїле
„Вої, воїнічілор
„Харамінілор!
„Кѣ, еѣ, Мїхѣ сѣнт!
„Ші вреѣ сѣ вѣ кѣнт
„Дн тѣндрѣ кѣнтїк
„Кѣнтїк де воїнік,
„Дін ковѣз де ос
„Че кѣнтѣ фрѣмос!“

(Ва зрѣа.)